

Тобто, на основі отаких слайдів різноманітними картинками, поясненнями для обговорення можливо зреалізувати покроковий підхід вище згаданих авторів і додати цікаві види роботи. Основа залишається одна і та ж.

Можемо стверджувати, маючи за основу власну практику, що результати аналізу особливостей використання методу асоціативного мислення з мотиваційною складовою у вищих навчальних закладах мають ряд переваг. Серед них є висока мотивація навчання, оскільки асоціації, що виникають у кожного з учасників, сприяють більшій зацікавленості й осмисленню інформації. Це, у свою чергу, сприяє тому, що заохочується висловлення власних позицій студентів, стимулюється їх дослідницькі та комунікативні якості, з'являється бажання вивчати щось нове й досягати в цьому певних успіхів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Антюшко, Д., Прус, Е. (2018) Метод асоціативного мислення в освіті. *Вісник Київського національного торгівельно-економічного університету*, № 5.

2. Асоціативно-сугестивні технології. URL: <https://uchika.in.ua/asociativno--sugestivni-tehnologiyi-na-urokah-zarubijnoyi-lite.html> (дата звернення 11.01.2021)

3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (2001) Уклад, і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ : Ірпінь : Перун.

4. Д. Гартлі як творець першої системи асоціативної психології. URL: <http://um.co.ua/8/8-11/8-112951.html> (дата звернення 11.01.2021)

5. Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підходи. URL : <http://nus.org.ua/articles/integrovane-navchannya-tematychnyj-i-diyalnisnyjpidhody> (дата звернення 11.01.2021)

**Воловик Анна
Вінниця**

ОСНОВИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА: АВТОМАТИЗОВАНИЙ ПЕРЕКЛАД

В сучасних умовах розвитку суспільства важливого значення набувають процеси інформатизації та технологізації міжособистісної комунікації як на рівні держави, так і поза її межами. Міжнародну взаємодію, яка стрімко розвивається, ускладнює мовний бар'єр, подолати який покликані перекладачі. Враховуючи тенденцію зростання кількості інформації, яку необхідно передавати з мови

оригіналу у мову перекладу, збільшується потреба у перекладачах, які не в змозі цілком задовольнити її в об'ємах та в поставлених термінах. Саме тому однією з можливостей покращення продуктивності роботи перекладачів постають системи автоматизованого перекладу або САТ (Computer Assisted Translation) Tools. Виходячи із зазначеного, *актуальність* цього дослідження продиктована невпинно зростаючим інтересом до технологізації та автоматизації роботи перекладача, оскільки покращення умов та пришвидшення виконання перекладів уможливить не лише економію матеріальних засобів, але й підвищення рівня продуктивності.

Вивченню систем автоматизованого перекладу присвячено багато теоретико-практичних розвідок, з-поміж яких варто виділити роботи: О. О. Білецької (2013), Л. М. Ветухової (2009), Н. С. Жмаєвої (2018), В. Д. Жовтяка (2009), А. Імре (2015), Ю. Карцевої (2016), Д. Кенні (1999), Б. Климзо (2006), А. В. Колесниченко (2018), Л. Морандо Васквез (2013), Є. В. Плохих (2009), М. Старлендер (2013) тощо. Незважаючи на широке коло досліджень, системи автоматизованого перекладу повсякчас розвиваються та удосконалюються, а тому вимагають постійного теоретичного та практичного огляду.

Мета розвідки полягає у визначенні та порівнянні функційних можливостей флагманів автоматизованого перекладу для індивідуального використання: SDL Trados 2021 Freelance та memoQ translator pro 9.5, а також у виявленні переваг тої чи тої програми для спрощення роботи перекладача. *Завдання* роботи включають: 1) розгляд основного функційного наповнення програм; 2) аналіз додаткових функцій сучасних версій САТ-програм; 3) порівняння переваг та недоліків програм для роботи перекладача.

Системи автоматизованого перекладу з'явилися та почали активно використовуватися декілька десятиліть тому. В широкому значенні, САТ Tools трактуються як «низка технічних засобів, зокрема апаратного та програмного забезпечення, які використовуються перекладачами в їх роботі» (Кенну, 1999, р. 67). Варто зазначити, що сьогодні достатньо розлого тлумачать поняття автоматизованого перекладу, що призводить до нечіткого розуміння його сутності. Зокрема існує думка, що автоматизований та автоматичний (машинний) переклад постають одним і тим самим явищем. Так, деякі дослідники зазначають, що автоматизований переклад передбачає його виконання за допомогою комп'ютерного програмного забезпечення, але при цьому уточнюють, що цей вид перекладу відомий також як машинний переклад і «виконується за допомогою сучасних

технологій, без втручання людини-перекладача» (Білецька, 2013, с. 30). Проте варто розмежовувати машинний та автоматизований переклад: перший покликаний замінити перекладача комп'ютером, тоді як останній лише допомагає перекладачу полегшити та покращити продуктивність його роботи (Kennу, 1999, р. 67). Крім того, слід враховувати, що програми автоматичного перекладу інтегровані в сучасні системи автоматизованого перекладу, але їх якість досі залишається не дуже задовільною. А.В. Колесниченко та Н.С. Жмаєва (2018) зазначають, що, використовуючи SDL Trados Cloud, основні недоліки виникають через «дуже обмежені можливості механізму автоматичного генерування словоформ, морфологічних та синтаксичних конструкцій засобами мови перекладу» (с. 139), що вимагає покращення здатності системи встановлювати міжмовні універсали між парами мов, обраними для здійснення перекладу.

Завдання нашої розвідки полягає у розгляді двох систем автоматизованого перекладу (SDL Trados 2021 Freelance та memoQ translator pro 9.5), які є досить популярними, зокрема серед індивідуальних користувачів. Обидві системи постійно вдосконалюються, пропонуючи перекладачам широкі можливості покращення їх роботи. З-поміж основних функцій SDL Trados 2021 Freelance, як і memoQ translator pro 9.5, варто виділити інструменти для доперекладацького аналізу сегментів для перекладу, функційні можливості для перекладу та редагування матеріалу, управління проектами (експорт / імпорт), ґрунтуючись на базах термінів (*TB – term base*) та пам'яті перекладів (*TM – Translation Memory*). Обидві системи пропонують використання бази перекладів для пошуку часткових збігів (*fuzzy matches*), 100% збігів і контекстуальних збігів (*context matches*), та їх автоматичне редагування; технологію вирівнювання текстів (*alignment*), які вже були перекладені раніше в різних файлових форматах; використання великої кількості фільтрів для пошуку потрібної інформації тощо.

З-поміж переваг SDL Trados варто зазначити роботу з великою кількістю файлових форматів, що дає змогу перекладачам працювати з локалізацією, аудіовізуальним перекладом, відтворенням різних веб-файлів тощо. SDL Trados пропонує широкі можливості роботи з термінологічними базами, зокрема в додатку SDL MultiTerm або в самій системі шляхом використання AutoSuggest Dictionary. Перевагою memoQ translator pro й досі залишається можливість перегляду процесу перекладу у вікні редагування, адже перекладач має змогу бачити, яким чином відбувається заміна оригіналу текстом перекладу. Крім того, в зазначеній програмі більш спрощена система

використання даних проекту, яка відображається у вікні проекту (Project home).

Розглядаючи удосконалення систем автоматизованого перекладу, обраних для аналізу, варто зазначити, що нові версії мають більш локальні зміни. SDL Trados 2021 Freelance пропонує нові файлові типи, адаптовану під перекладача систему розпізнавання дат та чисел, покращений попередній перегляд файлів та дисплейний фільтр, удосконалення система перевірки якості перекладу TQA, поліпшення інтеграції термінологічної бази даних в систему, вбудовану систему додатків SDL AppStore. Версія memoQ 9.5 pro охоплює зміни в системі автентифікації (вхід в обліковий запис спрощено та захищено завдяки інтеграції з обліковими записами компаній, що працюють за протоколом OpenID Connect (OIDC), покращення розподілу функцій між учасниками проекту в memoQWeb, нові та удосконалені вбудовані додатки для машинного перекладу, ТМ-сегментацію в онлайн-проектах, експорт командних файлів через обраний шлях, вибір словника MS Word для перевірки орфографії в цільовому проекті. Загалом, зазначені зміни лише пришвидшують роботу для вирішення окремих завдань учасниками проектів.

Коротко проаналізувавши тенденції розвитку систем автоматизованого перекладу, висновуємо, що останні набувають все більш важливого значення в повсякденній діяльності насамперед письмового перекладача. Найпопулярнішими CAT-програмами сьогодні постають SDL Trados та memoQ translator pro, які пропонують майже однаковий набір основних функцій для перекладу та редагування, та розширюють систему додатків і опцій, які спрощують та покращують виконання окремих завдань.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білецька, О. О. (2013). Автоматизований переклад у контексті сучасної інформаційної культури. *Вісник КНУКіМ*, 28, 28–32.
2. Колесниченко, А. В., & Жмаєва, Н. С. (2018). Граматичні труднощі автоматизованого перекладу науково-технічної літератури. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*, 27, 134–141.
3. Kenny, D. (1999). CAT Tools in an Academic Environment: What Are They Good For? *Target*, 11 (1), 65–82. DOI: 10.1075/target.11.1.04ken